

Motion till riksdagen 2010/11:Kr281

av Anita Brodén och Karin Granbom Ellison (FP)

Nationell strategi för läsning och en litteraturkanon

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en nationell strategi för läsning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en litteraturkanon.

Motivering

Läsning och böcker är hörnstenar i en levande demokrati och avgörande för ett vitalt samhälls- och kulturliv. Ett Sverige som ska lyckas stå starkt i globaliseringens tidevarv måste vara ett Sverige där läsning står stark.

Sverige har en tradition av att ligga långt framme i internationella studier av läsförståelse, läsförmåga och läsintresse. Vi har också sedan några år tillbaka en stark utveckling av bokförsäljningen samtidigt som fler förlag startas och fler författare gör debut.

Den av regeringen beslutade satsningen på en Läsa-skriva-räkna-garanti samt på kulturen i skolan kommer med all sannolikhet att få stor betydelse i detta sammanhang. Det är också värdefullt att regeringen beslutat utreda kvalitetsböckers spridning.

Men samtidigt med denna positiva utveckling kan man också se att läsintresset ser olika ut i vårt samhälle.

Enligt SCB läser var tredje man aldrig böcker, 45 procent av kvinnorna läser däremot varje vecka. Tittar man närmare på statistiken ser man också klasskillnaderna i läsning. Bland kategorin arbetande män är det 46 procent som aldrig läser en bok, vilket kan jämföras med kategorin manliga högre tjänstemän där det endast är 6,4 procent som aldrig läser.

Enligt en enkätundersökning av Lärarnas Riksförbund läser var femte niondeklassare aldrig en skönlitterär bok på fritiden. Undersökningen visar också

Fel! Okänt namn på

att om föräldrarna har studerat på högskola eller universitet är sannolikheten betydligt större att också barnet läser.

Man kan något förenklat konstatera att kvinnliga akademiker läser mycket och över tid mer och mer. Bland manliga LO-arbetare är det däremot få som läser och det ser ut att bli allt färre. Läsvanorna går också i arv. Man kan enkelt uttrycka det så att en dotter i en akademikerfamilj kan förväntas bli en flitig läsare medan en son i en LO-familj förmodligen kommer att läsa få böcker.

Det finns goda exempel i Sverige på projekt som lyckas öka läslusten och bryta igenom människors ovilja att läsa. Det finns också mycket bra internationella exempel på hur en medveten satsning lyckats vända negativa lästrender.

En lyckad satsning på att förmå fler människor att läsa böcker skulle stärka Sveriges samlade förmåga att konkurrera med kunskap och bildning. En framgångsrik lässatsning skulle också ge större chanser att bryta negativa sociala arv. Mycket tyder på att goda läsvanor också påverkar skolresultat positivt.

Det behövs en mycket bred ansats för att stärka läsningen och höja bokens status. Den förändrade skolpolitiken där kraft läggs på de tidiga årskurserna med bland annat tidig utvärdering och tidiga insatser är en viktig del i detta, men för att stärka läsningen behövs åtgärder också på andra politikområden. Sverige behöver en nationell strategi för läsning och en politik som stärker bokens ställning i samhället.

Satsningen på en nytgivning av Alla tiders klassiker, som Myndigheten för skolutveckling genomför, är varmt välkommen. Den satsningen borde kombineras med kampanjer för läsning. "Get Caught Reading"-kampanjer som genomförts i andra länder anses ha gett god effekt, genom att de lyfter fram goda förebilder från andra verksamhetsfält som läsare och bokälskare.

Ett led i en nationell strategi för läsning kan vara att en nationell lässtrategi inrättas. Lässtrategens uppdrag bör vara att hålla samman olika insatser för att stimulera läsning och varna när olika politiska beslut inverkar negativt på läsningen. En nationell lässtrateg bör också få i uppdrag att stimulera lokala läsprojekt och lyfta fram goda exempel för att sprida framgång. Slutligen bör en lässtrateg samla fakta och föra ut aktuell forskning på området.

Att stärka bokens och läsningens ställning bör vara en av kulturpolitikens högst prioriterade mål.

I anslutning till en ökad läskunnighet kommer bildningen i vårt land att förstärkas. Att läsa författare och verk som haft stor betydelse för vår nations och andra nationers utveckling hör till en viktig allmänbildning. Regeringens ökade satsning på folkbildningen i vårt land är välkommet, och stärker arbetet med det livslånga lärandet.

För en ökad bildning i vårt land borde Folkpartiets förslag om en litteraturkanon kunna fungera som en värdefull vägledning i läsningen.

Stockholm den 21 oktober 2010

Anita Brodén (FP)

Karin Granbom Ellison (FP)